

PROJEKT

Druk nr ...

UCHWAŁA NR

RADY MIEJSKIEJ LESZNA

z dnia 25 września 2025 r.

w sprawie: przyjęcia „Rocznego Programu Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 19 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.) Rada Miejska Leszna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Roczny Program Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Leszna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej Leszna

Patryk Józefowicz

Załącznik do uchwały nr

Rady Miejskiej Leszna

z dnia 25 września 2025 roku

Roczny Program Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok

Rozdział 1
Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Roczny Program Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok, określa:

- 1) cel główny i cele szczegółowe Programu,
- 2) zasady współpracy,
- 3) zakres przedmiotowy,
- 4) formy współpracy,
- 5) priorytetowe zadania publiczne,
- 6) okres realizacji Programu,
- 7) sposób realizacji Programu,
- 8) wysokość środków planowanych na realizację Programu,
- 9) sposób oceny realizacji Programu,
- 10) informację o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji,
- 11) tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

2. Ilekroć w Programie jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.),
- 2) Programie – należy przez to rozumieć Roczny Program Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok,
- 3) Radzie Miejskiej - należy przez to rozumieć Radę Miejską Leszna,

- 4) Prezydencie – należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Leszna,
- 5) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Leszna,
- 6) Mieście – należy przez to rozumieć Miasto Leszno,
- 7) Organach Samorządowych Miasta Leszna – należy przez to rozumieć Radę Miejską Leszna oraz Prezydenta Miasta Leszna,
- 8) Organizacjach Pozarządowych – należy przez to rozumieć Organizacje Pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy,
- 9) działalności pożytku publicznego – należy przez to rozumieć działalność społecznie użyteczną, prowadzoną przez Organizacje Pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie,
- 10) zadaniu priorytetowym – należy przez to rozumieć takie zadanie, które ma pierwszeństwo wśród innych zadań realizowanych przez Miasto i możliwe jest zlecenie jego wykonania Organizacji Pozarządowej,
- 11) otwartym konkursie ofert – należy przez to rozumieć tryb zlecania realizacji zadań publicznych Organizacjom Pozarządowym określony w art. 11 ust. 2 ustawy,
- 12) trybie pozakonkursowym – należy przez to rozumieć tryb zlecania realizacji zadań publicznych Organizacjom Pozarządowym poza konkursem ofert, określony w art. 19a ustawy,
- 13) regrantingu – należy przez to rozumieć tryb zlecania realizacji zadań publicznych Organizacjom Pozarządowym poprzez konkurs ofert określony w art. 16a ustawy,
- 14) inicjatywie lokalnej – należy przez to rozumieć formę współpracy jednostek samorządu terytorialnego z ich mieszkańcami, w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej,
- 15) projekcie – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie realizowane w ramach otrzymanych środków finansowych będących przedmiotem umowy o wsparcie lub powierzenie realizacji zadania publicznego, bądź umowy partnerskiej,
- 16) komisji konkursowej – należy przez to rozumieć komisję powołaną do opiniowania ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert,
- 17) stronie internetowej – należy przez to rozumieć adres internetowy www.ngo.leszno.pl oraz www.leszno.pl,
- 18) Biuletynie Informacji Publicznej - należy przez to rozumieć Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Leszna www.bip.leszno.pl,

19) Platformie Konsultacji Społecznych – należy przez to rozumieć adres internetowy www.leszno.konsultacjejst.pl/konsultacje-spoeczne,

20) Generatorze eNGO – należy przez to rozumieć generator wniosków będący platformą informatyczną do obsługi procedur zlecania Organizacjom Pozarządowym wykonania zadań publicznych, związanych z realizacją zadań Miasta, dostępną pod adresem www.leszno.engo.org.pl.

3. Program dotyczy Organizacji Pozarządowych prowadzących działalność na terenie Miasta lub na rzecz jego mieszkańców, których cele statutowe przewidują realizowanie działalności pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom Miasta.

4. Program ma charakter otwarty i zakłada rozwijanie dotychczasowych form współpracy, jak również uwzględnia możliwość nowych form pozafinansowego współdziałania.

Rozdział 2

Cel główny i cele szczegółowe Programu

§ 2. Celem głównym Programu jest rozwijanie form współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi, szczególnie w zakresie realizacji zadań publicznych.

§ 3. Cel główny Programu realizowany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie roli Organizacji Pozarządowych w realizacji zadań publicznych,
- 2) zwiększenie udziału przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w opiniowaniu ofert w ramach otwartych konkursów ofert,
- 3) zwiększenie udziału Organizacji Pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Miasto,
- 4) podnoszenie kompetencji przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w zakresie zarządzania i zasad realizacji zadań publicznych,
- 5) wzmacnianie infrastruktury i warunków do realizacji zadań publicznych,
- 6) tworzenie warunków do społecznej aktywności, w tym wspieranie oraz promowanie wolontariatu,
- 7) zwiększenie roli Miasta w promocji działań Organizacji Pozarządowych,
- 8) udoskonalenie komunikacji między Organizacjami Pozarządowymi, a Miastem.

Rozdział 3

Zasady współpracy

§ 4. Współpraca Miasta z Organizacjami Pozarządowymi odbywa się na zasadach:

- 1) pomocniczości – zgodnie z którą Miasto przekazuje zadania do bezpośredniej realizacji Organizacjom Pozarządowym, które posiadają odpowiednie zasoby kadrowe oraz warunki organizacyjne i finansowe,

2) suwerenności stron – gwarantującej niezależność, prawo do wymiany opinii, równość, autonomię oraz własną reprezentację podmiotów realizujących Program,

3) partnerstwa – gwarantującego podejmowanie działań we współpracy opartej na wzajemnym szacunku, zaufaniu i uznaniu równorzędności stron. Organizacje Pozarządowe oraz Miasto to równoprawni partnerzy w definiowaniu problemów społecznych, określaniu sposobów ich rozwiązywania i realizacji określonych zadań. Prawidłowa współpraca wymaga od obu stron aktywności na forum wspólnych grup tematycznych i problemowych, podejmowania nowych inicjatyw, kampanii na rzecz społeczności lokalnej oraz tworzenia innowacyjnych rozwiązań dla identyfikowanych wspólnie problemów,

4) efektywności – polegającej na wspólnym dążeniu do osiągnięcia możliwie jak najlepszych efektów przy jak najmniejszych nakładach, przy równoczesnym poszanowaniu publicznych i prywatnych zasobów,

5) uczciwej konkurencji – zgodnie z którą wszystkie odpowiednio przygotowane podmioty mają szansę rywalizować o możliwość wykonywania zadań publicznych w oparciu o obiektywne kryteria,

6) jawności – gwarantującej fakt, że wszystkie aspekty współpracy są dostępne dla zainteresowanych, a wyniki współpracy są upowszechniane w sposób zapewniający dostęp do nich,

7) równości szans – wyrażającej się w dążeniu do określenia i uwzględnienia potrzeb grup dyskryminowanych oraz ich wzmocnienia i bezpośredniego włączenia w procesy podejmowania decyzji,

8) współodpowiedzialności – współpraca z sektorem pozarządowym wynika z głębokiego przekonania o szerokim oddziaływaniu, wspólnie wdrażanych przedsięwzięć na społeczne funkcjonowanie wszystkich mieszkańców, z zapewnieniem im możliwości wszechstronnego rozwoju i realizowania się w każdej sferze życia publicznego,

9) solidarności – dobro wspólne stanowi wartość nadrzędną nad partykularnymi interesami partnerów,

10) zrównoważonego rozwoju – obie strony podejmują działania, które przyczyniając się do wzrostu gospodarczego, zapewniają równomierny podział korzyści, ochronę zasobów naturalnych, środowiska i dziedzictwa kulturowego oraz rozwój społeczny,

11) dobrej woli - zgodnie z którą Miasto i Organizacje Pozarządowe we wzajemnych relacjach kierują się zaufaniem, a w przypadku zaistnienia sporu, dokładają wszelkich starań, by wyjaśnić i rozwiązać ten spór zgodnie z zasadami współżycia społecznego.

Rozdział 4

Zakres przedmiotowy

§ 5. Przedmiotem współpracy Miasta i Organizacji Pozarządowych jest wspólna realizacja zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy, w celu rozwoju przestrzeni i społeczności Miasta oraz zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców Leszna.

Rozdział 5

Formy współpracy

§ 6. 1. Współpraca Miasta z Organizacjami Pozarządowymi może odbywać się w szczególności w następujących formach:

1) współpraca w zakresie tworzenia polityk publicznych:

a) konsultowanie z Organizacjami Pozarządowymi aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych Organizacji, na podstawie uchwały określającej szczegółowy sposób konsultowania,

b) funkcjonowanie ciał konsultacyjno-doradczych oraz inicjatywno-doradczych, w szczególności powołanych przez Prezydenta Rad jako organów konsultacyjnych, opiniotwórczych, doradczych i inicjatywnych oraz stałe rozwijanie współpracy pomiędzy nimi,

c) wypracowanie w razie potrzeby wspólnych stanowisk, opinii, projektów, poprzez tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym złożonych m.in. z przedstawicieli Organizacji Pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej,

d) wzajemne informowanie się o planowanych działaniach, inicjatywach i osiągniętych efektach poprzez stosowanie różnorodnych form komunikacji przedstawicieli administracji publicznej i Organizacji Pozarządowych,

2) współpraca w zakresie realizacji zadań publicznych:

a) zlecanie realizacji zadań publicznych Organizacjom Pozarządowym poprzez otwarte konkursy ofert, tryb pozakonkursowy, regranting, zakup usług i produktów,

b) przygotowanie i realizacja projektów partnerskich z Organizacjami Pozarządowymi, finansowanych ze środków zewnętrznych,

c) usprawnienie procesu składania ofert i sprawozdań z realizacji zadań publicznych,

d) opracowanie i aktualizowanie harmonogramu ogłaszania otwartych konkursów ofert,

e) finansowanie lub współfinansowanie wkładu własnego Organizacji Pozarządowych, w związku z realizacją zadań, które uzyskały dofinansowanie spoza budżetu Miasta,

f) udział przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w opiniowaniu ofert w ramach otwartych konkursów ofert,

g) realizacja przedsięwzięć z udziałem mieszkańców poprzez inicjatywę lokalną,

h) prowadzenie Centrum Integracji Społecznej,

i) prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej,

j) tworzenie warunków do rozwoju odpowiedzialności społecznej poprzez zwiększanie zakupu usług i produktów od podmiotów ekonomii społecznej,

3) infrastruktura współpracy i tworzenie warunków do społecznej aktywności:

a) wspieranie Organizacji Pozarządowych oraz procesów integracji sektora pozarządowego, m.in. poprzez wspólne organizowanie wydarzeń mających na celu promocję działań podejmowanych przez te podmioty,

b) promowanie działalności Organizacji Pozarządowych oraz pomoc w tworzeniu dobrego wizerunku,

c) rozwój systemu współpracy administracji publicznej z Organizacjami Pozarządowymi oraz wdrażanie nowych rozwiązań wynikających z przepisów prawa i stosowania dobrych praktyk,

d) stałe usprawnienie wzajemnej komunikacji między Urzędem, a Organizacjami Pozarządowymi,

e) wspieranie w nawiązywaniu kontaktów zagranicznych z organizacjami o podobnym profilu działania, w szczególności z organizacjami w miastach partnerskich,

f) promowanie przekazywania 1,5% podatku dla Organizacji Pozarządowych, które działają na terenie Miasta lub na rzecz jego mieszkańców,

g) wspieranie działań na rzecz promocji wolontariatu,

h) uczestnictwo oraz organizowanie wspólnych inicjatyw, wydarzeń, kampanii, spotkań, itp.,

i) wzmacnianie kompetencji Organizacji Pozarządowych w zakresie zarządzania, realizacji zadań publicznych, promocji działań, zarządzania finansami i budowania stabilności finansowej,

j) wzmacnianie merytoryczne Organizacji Pozarządowych, m.in. poprzez konsultacje i doradztwo,

k) prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych na temat aktywności obywatelskiej,

l) udostępnianie/wynajmowanie wolnych lokali użytkowych, z uwzględnieniem różnej formy tytułu prawnego, w tym najmu na preferencyjnych warunkach oraz rozwój coworkingu, czyli wspólnego korzystania przez kilka Organizacji Pozarządowych z tej samej przestrzeni,

m) udostępnianie sal będących w zasobach miejskich na potrzeby Organizacji Pozarządowych,

n) obejmowanie patronatem Prezydenta przedsięwzięć organizowanych przez Organizacje Pozarządowe.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, może mieć charakter finansowy oraz pozafinansowy.

3. Decyzję o podjęciu współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i przyznanej formie pomocy podejmuje Prezydent.

4. Spójność celów, form współpracy oraz wskaźników określających stopień realizacji celów została wykazana w załączniku do Programu.

Rozdział 6

Priorytetowe zadania publiczne

§ 7. Planuje się następujące zadania priorytetowe do realizacji w 2026 roku:

1) w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób:

a) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej,

b) prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy,

c) świadczenie specjalistycznego poradnictwa dla osób/rodzin w trudnych sytuacjach życiowych,

d) pomoc żywnościowa i zapobieganie niedożywieniu mieszkańców Leszna,

e) pomoc materialna poprzez prowadzenie magazynu z odzieżą i sprzętem gospodarstwa domowego dla mieszkańców Leszna,

f) świadczenie opieki nad osobami przewlekle chorymi, niesamodzielnymi i zależnymi - zwłaszcza seniorami,

g) działania na rzecz osób paliatywnie chorych i ich rodzin/opiekunów,

h) Opieka Wytnieniowa,

2) w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

a) prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego i interwencyjnego,

- b) działania zapobiegające powstawaniu i pogłębianiu dysfunkcji społecznych poprzez propagowanie pozytywnego wizerunku rodziny,
 - c) świadczenie usług wspierających i wzmacniających funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej,
 - d) prowadzenie zajęć edukacyjno-wspierających dla dzieci i młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich rodziców zastępczych,
- 3) w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym:
- a) wsparcie rozwoju aktywności społecznej seniorów w Klubach,
 - b) wspieranie działań słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
 - c) Telefon Zaufania dla Seniorów,
 - d) prowadzenie Ośrodka Wsparcia Senior+,
- 4) w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:
- a) świadczenie specjalistycznego wsparcia dla osób niesłyszących i niedosłyszących,
 - b) działania w zakresie rehabilitacji społecznej, przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami,
- 5) w zakresie promocji i organizacji wolontariatu:
- a) prowadzenie Leszczyńskiego Biura Wolontariatu,
- 6) w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
- a) wspieranie działań kulturalnych na rzecz środowiska lokalnego,
 - b) wspieranie lokalnych inicjatyw wydawniczych,
- 7) w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa oraz udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:
- a) prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, a także edukacja prawna poprzez prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Miasta Leszna,
- 8) w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:
- a) działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną Miasta Leszna,
 - b) prowadzenie miejsca integracji „Zatorze”,
 - c) działania na rzecz integracji międzypokoleniowej – potańcówki,
- 9) w zakresie działalności na rzecz integracji cudzoziemców:

a) wsparcie adaptacji cudzoziemców,

10) w zakresie działalności na rzecz Organizacji Pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a ustawy:

a) współorganizowanie szkoleń mających na celu wspomaganie rozwoju Organizacji Pozarządowych, podnoszenie kwalifikacji i efektywności pracy osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych,

11) w zakresie działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami:

a) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,

12) w zakresie rewitalizacji,

13) realizacja zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej.

Rozdział 7 **Okres realizacji Programu**

§ 8. Program obowiązuje od dnia 1 stycznia 2026 roku do dnia 31 grudnia 2026 roku.

Rozdział 8 **Sposób realizacji Programu**

§ 9. 1. Szczegółowy sposób realizacji Programu, uwzględniający postanowienia uchwał Rady Miejskiej, określa Prezydent.

2. Udział podmiotów w wykonywaniu zadań publicznych realizowanych przez Miasto, w zakresie zadań priorytetowych, zapewnia się poprzez zlecenie realizacji tych zadań podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie Miasta, których działalność statutowa jest zgodna z miejscem i dziedziną zlecanego zadania.

3. Zlecenie Organizacjom Pozarządowym realizacji zadań publicznych odbywa się na podstawie otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Prezydenta, na zasadach określonych w ustawie oraz w innych trybach, w niej określonych.

4. Konkursy procedowane są za pośrednictwem Generatora eNGO.

5. To samo zadanie nie może być finansowane w zakresie realizowanych działań i jego beneficjentów, w ramach więcej niż jednego otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Prezydenta.

6. Organizacja Pozarządowa otrzymująca środki finansowe w formie dotacji zobowiązana jest do stosowania obowiązujących „Wytycznych dla beneficjentów wsparcia ze strony Miasta Leszna oraz organizatorów wydarzeń objętych honorowym patronatem Prezydenta Miasta Leszna w zakresie informacji i promocji”.

7. Realizując zadania publiczne Organizacja Pozarządowa zobowiązana jest do zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, co najmniej w zakresie określonym przez minimalne wymagania, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.).

8. Prezydent prowadzi i aktualizuje w Biuletynie Informacji Publicznej serwis dotyczący Organizacji Pozarządowych.

9. Szczegółowy sposób konsultowania projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej Organizacji Pozarządowych określa uchwała nr XLVI/601/2021 Rady Miejskiej Leszna z dnia 30 grudnia 2021 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub Organizacjami Pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

10. Tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej określa uchwała nr XLIII/567/2021 Rady Miejskiej Leszna z dnia 28 października 2021 roku w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatyw lokalnych (Dz. Urz. Woj. 2021. 8451).

11. W imieniu Prezydenta kontrolę merytoryczną i finansową nad realizacją zadań publicznych, przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, sprawują wyznaczeni pracownicy Urzędu.

§ 10. 1. Realizatorami Programu są w szczególności:

- 1) Rada Miejska,
- 2) Prezydent,
- 3) Rady działające przy Prezydencie,
- 4) Komisje Konkursowe,
- 5) Organizacje Pozarządowe mające siedzibę w Lesznie i/lub działające na rzecz mieszkańców Leszna,

- 6) pracownicy Urzędu i jednostek organizacyjnych.
2. Głównym realizatorem Programu w imieniu Prezydenta jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu.

Rozdział 9

Wysokość środków planowanych na realizację Programu

§ 11. 1. Określa się planowaną wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu w kwocie nie mniej niż 3 000 000,00 złotych.

2. Szczegółowe określenie wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu określać będzie uchwała budżetowa Rady Miejskiej na 2026 rok.
3. Środki, o których mowa w ust. 1, mogą w ciągu roku budżetowego zostać zwiększone lub zmniejszone, w zależności od sytuacji finansowej Miasta i nie powoduje to potrzeby zmiany Programu.
4. Nowe zadania oraz zmiany wysokości środków na zadania określone Programem w trakcie roku budżetowego nie wymagają zmiany niniejszej uchwały, a poziom ich finansowania określa uchwała budżetowa.
5. W Programie uwzględniono priorytetowe zadania publiczne planowane do realizacji przez Organizację Pozarządowe w 2026 roku, w formie umów jednorazowych.

Rozdział 10

Sposób oceny realizacji Programu

§ 12. 1. Realizacja Programu oceniania będzie na podstawie wskaźników zdefiniowanych w załączniku do Programu.

2. Prezydent dokonuje kontroli i oceny realizacji zadań zleconych Organizacjom Pozarządowym, na zasadach określonych w ustawie.
3. Koordynatorem realizacji Programu jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu.
4. Uzyskiwane w czasie realizacji Programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizowanych projektów, będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy Miasta z Organizacjami Pozarządowymi.
5. Informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizacji Programu mogą być zgłaszane na bieżąco.
6. Ocena realizacji Programu oraz wnioski z niej wynikające zawarte będą w sprawozdaniu z jego realizacji, które Prezydent przedłoży Radzie Miejskiej w terminie do dnia 31 maja 2027 roku.
7. Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowywane będzie przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu.

8. Sprawozdanie z realizacji Programu stanowić będzie wytyczne do tworzenia kolejnych Programów Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi.

Rozdział 11

Informacje o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji

§ 13. 1. Projekt Programu na 2026 rok powstał na gruncie zapisów ustawowych oraz na bazie Programu na 2025 rok.

2. Tworzenie Programu odbyło się w dwóch etapach: I etap realizowany od dnia 21 lipca 2025 roku do dnia 27 sierpnia 2025 roku, II etap realizowany od dnia 28 sierpnia 2025 roku do momentu wprowadzenia projektu uchwały Rady Miejskiej na sesję.

3. Poszczególne wydziały/biura/referaty Urzędu przedstawiały priorytetowe zadania publiczne planowane do realizacji w 2026 roku.

4. Od dnia 28 sierpnia 2025 roku do dnia 4 września 2025 roku trwały konsultacje społeczne projektu Programu zgodnie z uchwałą nr XLVI/601/2021 Rady Miejskiej Leszna z dnia 30 grudnia 2021 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub Organizacjami Pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

5. Konsultacje społeczne prowadzone były poprzez formularz zgłaszania uwag oraz za pośrednictwem Platformy Konsultacji Społecznych.

6. Wyniki konsultacji społecznych zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej.

7. Prezydent przedłożył projekt Programu, w terminie umożliwiającym jego uchwalenie przez Radę Miejską, tj. przed dniem 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania Programu.

Rozdział 12

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

§ 14. 1. Komisje konkursowe są zespołami doradczo-opiniującymi, które mają na celu ocenę ofert złożonych w odpowiedzi na ogłoszone otwarte konkursy ofert.

2. Prezydent może ogłosić nabór kandydatów na członków komisji konkursowych. Komunikaty zapraszające do zgłaszania kandydatur na członków komisji konkursowych zamieszczane są na stronie internetowej.

3. Komisje konkursowe do oceny ofert złożonych w odpowiedzi na otwarte konkursy ofert powołuje zarządzeniem Prezydent.

§ 15. 1. W skład komisji konkursowych wchodzi:

- 1) przedstawiciele Miasta,
- 2) osoby wskazane przez Organizacje Pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, z wyłączeniem osób wskazanych przez Organizacje Pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, biorące udział w konkursach.

2. Komisje konkursowe mogą działać bez udziału osób wskazanych przez Organizacje Pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, jeżeli:

- 1) żadna Organizacja Pozarządowa nie wskaże osób do składu komisji konkursowych,
- 2) wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowych,
- 3) wszystkie powołane w skład komisji konkursowych osoby podlegają wyłączeniu na podstawie art. 15 ust. 2d lub art. 15 ust. 2f ustawy.

3. Komisje konkursowe mogą korzystać z pomocy osób posiadających specjalistyczną wiedzę z dziedziny obejmującej zakresy zadań publicznych, których konkursy dotyczą.

4. Osoby, o których mowa powyżej, mogą w szczególności:

- 1) uczestniczyć w pracach komisji konkursowych z głosem doradczym,
- 2) wydawać opinie.

5. Do członków komisji konkursowych biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.) dotyczące wyłączenia pracownika.

§ 16. 1. Komisje konkursowe zbierają się na posiedzeniach inicjowanych przez Prezydenta lub jego przedstawiciela.

2. Każdy z członków komisji konkursowych informowany jest o terminie posiedzenia telefonicznie, drogą elektroniczną lub listownie.

3. Komisje konkursowe rozpoczynają działalność z dniem powołania i rozwiązują się z chwilą ostatecznego zatwierdzenia i ogłoszenia wyników otwartych konkursów ofert.

4. Pracami komisji konkursowych kierują przewodniczący lub wskazane przez nich osoby.

§ 17. 1. Członkowie komisji konkursowych przed zapoznaniem się z ofertami zobowiązani są do złożenia oświadczeń o braku przesłanek do ich wyłączenia ze składu komisji konkursowych.

2. Brak powyższego oświadczenia lub oświadczenie potwierdzające istnienie wymienionych w nim przesłanek (m.in. powiązanie z którymkolwiek z oferentów) skutkuje całkowitym wyłączeniem członka z prac komisji konkursowej.

3. Członkowie komisji konkursowych nie mogą być powiązani z oferentami stosunkiem pokrewieństwa, powinowactwa lub służbowym tego rodzaju, że mogłoby to wywołać wątpliwości co do bezstronności przeprowadzonych czynności.

4. W przypadku zaistnienia podstaw do wyłączenia członka z prac komisji konkursowej, pracuje ona w niepełnym składzie.

§ 18. 1. Każdy z członków komisji konkursowych ma obowiązek zapoznania się z ofertami przed posiedzeniami komisji, do których zostali powołani.

2. Komisje konkursowe dokonują oceny złożonych ofert w terminie i według kryteriów określonych w ustawie oraz ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.

3. Członkowie komisji konkursowych, dokonując oceny ofert, zobowiązani są do zachowania obiektywizmu i bezstronności.

4. Członkowie komisji konkursowych zobowiązani są do zachowania w tajemnicy wszystkich danych, do których mieli dostęp w związku z ich pracami.

5. Członkowie komisji konkursowych zobowiązują się do niepodejmowania współpracy finansowej z oferentami, którzy otrzymali dotacje w wyniku rozstrzygnięcia danych konkursów. Zobowiązanie to jest ważne przez okres realizacji zadań publicznych.

6. Wszyscy członkowie komisji konkursowych mają prawo do wglądu w dokumentację stanowiącą podstawę ich pracy podczas trwania posiedzeń, w okresie między posiedzeniami i po zakończeniu procedury konkursowej.

7. Komisje konkursowe mogą być powoływane wspólnie dla obszarów działalności pożytku publicznego określonych w ustawie.

8. W posiedzeniach komisji konkursowych muszą uczestniczyć co najmniej 3 osoby. Brak określonej liczby osób na posiedzeniu komisji konkursowych powoduje konieczność zwołania kolejnego posiedzenia.

9. W posiedzeniach komisji konkursowych mogą brać udział osoby wyznaczone do obsługi organizacyjno-technicznej otwartych konkursów ofert (pracownicy Urzędu).

10. Uczestnictwo w posiedzeniach komisji konkursowych jest nieodpłatne.

§ 19. 1. Z prac komisji konkursowych sporządzane są protokoły, które podpisują wszyscy członkowie komisji uczestniczący w posiedzeniach.

2. Komisje konkursowe przedstawiają Prezydentowi protokoły wraz z propozycjami wyboru oferty lub ofert oraz wysokości dotacji na realizację zadań publicznych.

3. Decyzje o wyborze oferty lub ofert rekomendowanych przez komisje konkursowe oraz o udzieleniu dotacji podejmuje Prezydent.

4. Obsługę komisji konkursowych zapewniają właściwe dla danego konkursu komórki organizacyjne Urzędu.

5. Szczegółowe regulaminy prac komisji konkursowych określa Prezydent, stosownymi zarządzeniami.

6. Powołanie i zasady działania komisji konkursowych na realizację zadań w ramach inicjatywy lokalnej określone zostały w odrębnej uchwale Rady Miejskiej.

Rozdział 13

Postanowienia końcowe

§ 20. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Programie, zastosowanie mają przepisy ustawy oraz ustaw szczególnych.

Załącznik do Rocznej Programu Współpracy
Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi
oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego
i o wolontariacie na 2026 rok

Lp.	Cel szczegółowy	Formy współpracy	Wskaźniki	Jednostki miary	Wartość docelowa
1.	Zwiększenie roli Organizacji Pozarządowych w realizacji zadań publicznych	• Zlecanie realizacji zadań publicznych Organizacjom Pozarządowym poprzez otwarte konkursy ofert, tryb pozakonkursowy, regranting, zakup usług i produktów, • Przygotowanie i realizacja projektów partnerskich z Organizacjami Pozarządowymi, finansowanych ze środków zewnętrznych, • Usprawnienie procesu składania ofert i sprawozdań z realizacji zadań publicznych, • Opracowanie i aktualizowanie harmonogramu ogłaszania otwartych konkursów ofert, • Finansowanie lub współfinansowanie wkładu własnego Organizacji Pozarządowych, w związku z realizacją zadań, które uzyskały dofinansowanie spoza budżetu Miasta,	Zadania zlecone Organizacjom Pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych	Min. 29
				Liczba zawartych umów na realizację zadań publicznych	Min. 80
			Wydatki budżetowe przekazywane na realizację zadań przez Organizacje Pozarządowe	Wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadań	Min. 3 000 000,00 złotych
			Zakup usług i produktów od Organizacji Pozarządowych	Liczba zakupionych usług i produktów	Min. 10
			Realizacja projektów partnerskich z Organizacjami Pozarządowymi	Liczba zrealizowanych lub realizowanych projektów partnerskich	Min. 2
			Funkcjonowanie narzędzi elektronicznych usprawniających proces składania ofert i sprawozdań z realizacji zadań publicznych	Liczba funkcjonujących narzędzi elektronicznych	1

		• Tworzenie warunków do rozwoju odpowiedzialności społecznej poprzez zwiększanie zakupu usług i produktów od podmiotów ekonomii społecznej	Zakup usług i produktów od podmiotów ekonomii społecznej	Liczba zakupionych usług i produktów	Min. 5
2.	Zwiększenie udziału przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w opiniowaniu ofert w ramach otwartych konkursów ofert	• Udział przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w opiniowaniu ofert w ramach otwartych konkursów ofert	Przedstawiciele Organizacji Pozarządowych biorący udział w posiedzeniach Komisji Konkursowych opiniujących oferty w ramach otwartych konkursów ofert	Liczba przedstawicieli Organizacji Pozarządowych biorących udział w posiedzeniach Komisji Konkursowych opiniujących oferty w ramach otwartych konkursów ofert	Min. 2
3.	Zwiększenie udziału Organizacji Pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Miasto	• Konsultowanie z Organizacjami Pozarządowymi aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych Organizacji, na podstawie uchwały określającej szczegółowy sposób konsultowania, • Funkcjonowanie ciał konsultacyjno-doradczych oraz inicjatywno-doradczych, w szczególności powołanych przez Prezydenta Rad jako organów konsultacyjnych, opiniotwórczych, doradczych i inicjatywnych oraz stałe rozwijanie współpracy pomiędzy nimi, • Wypracowanie w razie potrzeby wspólnych stanowisk, opinii, projektów poprzez tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym	Konsultacje z Organizacjami Pozarządowymi	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych z Organizacjami Pozarządowymi	Min. 1
			Funkcjonowanie ciał konsultacyjno-doradczych oraz inicjatywno-doradczych	Liczba ciał konsultacyjno-doradczych oraz inicjatywno-doradczych funkcjonujących w Mieście	Min. 3

		złożonych m.in. z przedstawicieli Organizacji Pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej			
4.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w zakresie zarządzania i zasad realizacji zadań publicznych	- Wzmacnianie kompetencji Organizacji Pozarządowych w zakresie zarządzania, realizacji zadań publicznych, promocji działań, zarządzania finansami i budowania stabilności finansowej, - Wzmacnianie merytoryczne Organizacji Pozarządowych m.in. poprzez konsultacje i doradztwo	Warsztaty, szkolenia, spotkania, konsultacje, doradztwo skierowane do przedstawicieli Organizacji Pozarządowych	Liczba warsztatów, szkoleń, spotkań, konsultacji, doradztw dla przedstawicieli Organizacji Pozarządowych zleconych i/lub zrealizowanych przez Miasto	Min. 10
5.	Wzmacnianie infrastruktury i warunków do realizacji zadań publicznych	- Udostępnianie/wynajmowanie wolnych lokali użytkowych, z uwzględnieniem różnej formy tytułu prawnego, w tym najmu na preferencyjnych warunkach oraz rozwój coworkingu, czyli wspólnego korzystania przez kilka Organizacji Pozarządowych z tej samej przestrzeni, - Udostępnianie sal będących w zasobach miejskich na potrzeby Organizacji Pozarządowych	Udostępnienie/wynajmowanie wolnych lokali użytkowych i sal miejskich Organizacjom Pozarządowym	Liczba Organizacji Pozarządowych korzystających z sal miejskich	Min. 10
				Liczba Organizacji Pozarządowych korzystających z wolnych lokali użytkowych	Min. 40
				Liczba udostępnionych sal miejskich	Min. 2
				Liczba udostępnionych wolnych lokali użytkowych	Min. 30
6.	Tworzenie warunków	Realizacja przedsięwzięć z udziałem mieszkańców poprzez inicjatywę lokalną,	Realizacja przedsięwzięć w ramach inicjatywy lokalnej	Liczba realizowanych i/lub zrealizowanych przedsięwzięć	Min. 4

	do społecznej aktywności, w tym wspieranie oraz promowanie wolontariatu	- Promowanie przekazywania 1,5% podatku dla Organizacji Pozarządowych, które działają na terenie Miasta lub na rzecz jego mieszkańców, - Wspieranie działań na rzecz promocji wolontariatu, - Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych na temat aktywności obywatelskiej	Promowanie przekazywania 1,5% podatku dla Organizacji Pozarządowych	Liczba działań promujących przekazanie 1,5% podatku	Min. 5
			Wspieranie działań na rzecz promocji wolontariatu	Liczba działań promujących wolontariat	Min. 5
				Liczba wolontariuszy biorących udział w wydarzeniach organizowanych przez Miasto	Min. 70
7.	Zwiększenie roli Miasta w promocji działań Organizacji Pozarządowych	- Obejmowanie patronatem Prezydenta przedsięwzięć organizowanych przez Organizacje Pozarządowe, - Wspieranie Organizacji Pozarządowych oraz procesów integracji sektora pozarządowego, m.in. poprzez wspólne organizowanie wydarzeń mających na celu promocję działań podejmowanych przez te podmioty, - Wspieranie w nawiązywaniu kontaktów zagranicznych z organizacjami o podobnym profilu działania, w szczególności z organizacjami w miastach partnerskich, - Uczestnictwo oraz organizowanie wspólnych inicjatyw, wydarzeń, kampanii, spotkań, itp., - Promowanie działalności Organizacji Pozarządowych oraz pomoc w tworzeniu dobrego wizerunku	Patronaty Prezydenta udzielone Organizacjom Pozarządowym	Liczba patronatów udzielonych Organizacjom Pozarządowym	Min. 15
			Przedsięwzięcia integrujące i promujące Organizacje Pozarządowe organizowane i/lub współorganizowane przez Miasto	Liczba zrealizowanych inicjatyw, wydarzeń, kampanii, spotkań	Min. 6

8.	Udoskonalenie komunikacji między Organizacjami Pozarządowymi, a Miastem	- Wzajemne informowanie się o planowanych działaniach, inicjatywach i osiągniętych efektach poprzez stosowanie różnorodnych form komunikacji przedstawicieli administracji publicznej i Organizacji Pozarządowych, - Rozwój systemu współpracy administracji publicznej z Organizacjami Pozarządowymi oraz wdrażanie nowych rozwiązań wynikających z przepisów prawa i stosowania dobrych praktyk, - Stałe usprawnianie wzajemnej komunikacji między Urzędem, a Organizacjami Pozarządowymi	Funkcjonowanie narzędzi elektronicznych wspomagających komunikację Miasta z Organizacjami Pozarządowymi	Liczba funkcjonujących narzędzi elektronicznych (platformy, strony internetowe, portale społecznościowe)	5
			Bieżąca publikacja materiałów i informacji za pomocą strony internetowej i portali społecznościowych	Liczba udostępnionych materiałów i informacji, w postaci broszur, informatorów, newsletterów	Min. 50
				Liczba udostępnionych materiałów i informacji, w postaci postów, newsów, relacji	Min. 2 800

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR
RADY MIEJSKIEJ LESZNA

z dnia 25 września 2025 roku

w sprawie: przyjęcia „Rocznego Programu Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok”.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.).

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Do takich spraw należy uchwalenie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ww. ustawy.

Zgodnie z ww. ustawą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zobowiązany jest do uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

Uchwalenie rocznego programu współpracy poprzedzone jest przeprowadzeniem konsultacji społecznych. Projekt „Rocznego Programu Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok” został poddany konsultacjom społecznym trwającym w terminie od dnia 28 sierpnia 2025 roku do dnia 4 września 2025 roku (do godziny 15:00). Drogą mailową, z wykorzystaniem formularza zgłaszania uwag do projektu, propozycje pięciu zapisów przesłała Fundacja Inspiracja. Jedną propozycję zapisu uwzględniono w całości, natomiast cztery pozostałe propozycje nie uwzględniono w całości. Wszystkie wniesione przez Fundację Inspiracja propozycje zapisów do projektu, wraz ze stanowiskiem Prezydenta Miasta Leszna, ujęte zostały w raporcie z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Roczny Program Współpracy na 2026 rok powstał na bazie obecnie obowiązującego Programu, a także w oparciu o wiedzę, praktykę i doświadczenie urzędników. Z roku na rok jest on bogatszy o coraz to nowsze możliwości podejmowania wspólnych działań, a organizacje pozarządowe stają się, w coraz szerszym zakresie, odpowiedzialnym i kompetentnym partnerem samorządu w realizacji jego zadań. Skuteczność działań podejmowanych przez organizacje społeczne sprawia, że z roku na rok rośnie ich rola w kreowaniu pozytywnych zmian w środowisku lokalnym, co ma również wpływ na rozwój Miasta Leszna i regionu.

Przedstawiony Roczny Program Współpracy na 2026 rok, określa:

- 1) cel główny i cele szczegółowe Programu;
- 2) zasady współpracy;
- 3) zakres przedmiotowy;
- 4) formy współpracy;
- 5) priorytetowe zadania publiczne;
- 6) okres realizacji Programu;
- 7) sposób realizacji Programu;
- 8) wysokość środków planowanych na realizację Programu;
- 9) sposób oceny realizacji Programu;
- 10) informację o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji;
- 11) tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Program dotyczy organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie Miasta Leszna lub na rzecz jego mieszkańców, których cele statutowe przewidują realizowanie działalności pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom Miasta.

Współpraca Miasta Leszna z organizacjami pozarządowymi nie wynika jedynie z przepisów prawnych i konieczności uchwalenia rocznego programu współpracy, ale przede wszystkim z dostrzegania korzyści wynikającej z tej współpracy. Aktywna działalność podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną. Uznając rolę aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej leszczyński samorząd deklaruje wolę kształtowania współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Rocznego Programu Współpracy Miasta Leszna z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2026 rok” jest uzasadnione i celowe.

Przygotowała: Weronika Zdęga, Wydział Spraw Społecznych.